

ФУНКЦІОНУВАННЯ МАЛИХ БІЗНЕС-СТРУКТУР У КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Отман Хамза,

*студент магістратури кафедри міжнародних економічних відносин,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: otman@krok.edu.ua*

Малий і середній бізнес (МСП) є основою економіки розвинених країн. Займаючи істотну частку в структурі ВВП і забезпечуючи при цьому зайнятість населення, МСП надає можливість вирішувати економічні, політичні та соціальні проблеми держав. У всіх економічно розвинених країнах малому і середньому бізнесу надається різна організаційна і фінансова підтримка, результатом якої є значне поповнення бюджету, що призводить до ефективного функціонування економіки і високого рівня життя громадян.

Малі та середні підприємства в країнах ЄС почали активно розвиватися в 80-і роки XX в. Тоді ж практично всіх європейських державах почали вживатися заходи щодо розвитку цього типу бізнесу [1]. Сьогодні політика підтримки малого і середнього підприємництва в ЄС має всеосяжний і системний характер (Табл. 1).

Таблиця 1

Державна підтримка МСП в частині підвищення доступності фінансування в 2010-2019 рр.

Заходи держпідтримки сектора МСП	Країна
Гарантії за кредитами МСП	Іспанія, Нідерланди, Словаччина, Словенія, Австрія, Данія, Фінляндія, Італія, Угорщина, Німеччина, Швейцарія, Франція, Польща, Бельгія, Португалія
Надання спеціальних умов за гарантіями для стартапів	Данія, Швейцарія, Нідерланди, Австрія, Чеська Республіка, Естонія, Франція
Збільшення державних гарантій за експортними операціями	Данія, Фінляндія, Німеччина, Нідерланди, Швеція, Швейцарія, Іспанія, Естонія
Державне співфінансування (включаючи пенсійні фонди)	Швейцарія, Ірландія, Данія
Збільшення частки прямого фінансування МСП	Угорщина, Сербія, Словенія, Іспанія
Субсидування процентних ставок	Угорщина, Португалія, Іспанія, Туреччина
Податкові пільги, відтермінування платежів	Франція, Ірландія, Італія, Іспанія, Швейцарія, Швеція, Німеччина

Заходи держпідтримки сектора МСП	Країна
Спеціалізовані на кредитуванні МСП банки; негативна облікова ставка	Ірландія, Данія, Польща, Бельгія

Джерело: [1]

В Європейському союзі існує наднаціональна система підтримки і регулювання малого та середнього бізнесу. Важливу роль на сам початок зіграли заходи з ліквідації деяких адміністративних бар'єрів, наприклад: часткова гармонізація податку на додану вартість в країнах-членах ЄС; реалізація змін в умовах фінансування (створення Європейської асоціації фондів взаємних гарантій для малого бізнесу); серйозні заходи в галузі соціальної політики.

Уважно спостерігаючи за ринком, краще розуміючи потреби клієнтів і маючи близькі стосунки зі своїми співробітниками, МСП мають більшу еластичність, ніж великі підприємства, -насамперед з точки зору виробництва, маркетингу та обслуговування. Ця еластичність дозволяє МСП гармоніювати свою діяльність з зовнішніми змінами в часі і просторі, що дозволяє їм легко долати багато проблем з меншою шкодою для себе.

Стабільний розвиток економіки в кожній країні немислимий без розвитку сектора малого бізнесу. З точки зору світової економіки малий бізнес являє собою економічну категорію, здатну акумулювати кошти, займатися виробництвом товарів, надавати послуги, а також стимулювати зайнятість і торгівлю. У деяких регіонах Західної Європи частка малого та середнього бізнесу становить до 99% від загального числа господарюючих суб'єктів [2, с. 13].

Малий бізнес - це невід'ємна частина будь-якої розвиненої системи. Природно, що рівень наукового і виробничого потенціалу кожної держави визначають великі підприємства. Але головною основою життя населення є малі та середні підприємства, оскільки вони є найбільш масовою, динамічною і гнучкою формою ділового життя. Це викликано тим, що сектор малого бізнесу має соціально-економічну значимість, а також сприяє об'єднанню економічних інтересів людей [3, с. 156].

Крім цього МСП, де задіяна переважна більшість діяльного населення займається обслуговуванням основної маси споживачів, виробляє продукти та послуги відповідно до активно мінливих потреб. Здатність малого бізнесу швидко пристосовуватися, а також можливість масового охоплення майже всіх видів діяльності і сфер ринку гарантують стабільність розвитку економіки і сприяють стійкості політичного клімату [4, с. 57].

Малому підприємству притаманні гнучкість і велика ступінь пристосованості до змін ринкових кон'юнктур, що, як правило, забезпечує стабілізацію економічного процесу країни. Зміни в технологіях і структурах галузей економіки та промисловості завдяки малому бізнесу прискорюють процеси перерозподілу капіталу зі старих галузей в більш перспективні.

Сектор малого та середнього бізнесу здатні знижувати рівень безробіття і соціальної напруги країни завдяки збільшенню робочих місць. Підприємства малого бізнесу швидше можуть освоювати виробництво нових видів продукції і послуг, розвиватися в галузях, які є непривабливими для великих підприємств. Важливою особливістю підприємств малого бізнесу є також можливість швидко освоювати інвестиції і давати високу ефективність використання оборотних коштів. Ще однією характерною рисою цього сектора є активна інноваційно-орієнтована діяльність, яка може сприяти швидкому розвитку різних галузей економіки [5, с. 124].

Водночас обмежені можливості використання ресурсів малими підприємствами визначають їх відносно короткий життєвий цикл. За інформацією, наданою Світовим банком, через рік після створення організацій приблизно 50% з них ліквідується, а 50% залишається діючими; через 3 роки залишається близько 7-8%, а через 5 років - близько 3%. Однак загальна кількість підприємств малого бізнесу щорічно при цьому зростає або ж залишається незмінним, оскільки на місці тих підприємств і організацій, які ліквідувалися постійно з'являються нові суб'єкти малого бізнесу [6].

Таким чином, малий і середній бізнес відіграє важливу роль в економіці країн ЄС, проте лише за підтримки держави і власної внутрішньогрупової взаємодії він здатний у конкурентній боротьбі протистояти великому капіталу та відстоювати свої економічні, політичні і соціальні інтереси.

Список використаних джерел:

1. Захарова Н.В., Лабудин А.В. Малое и среднее предпринимательство в европейских странах: основные тенденции развития / Управленческое консультирование. №12, 2017. URL: http://spbftu.ru/site/upload/Labudin_2017_1.pdf
2. Малый бизнес. Организация, экономика, управление / Под. ред. проф. В. Я. Горфинкеля, проф. В.А. Швандара. – 3-е изд. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2016. - 243 с.
3. Ольховская, Н.С. Роль и место малого и среднего бизнеса в современной экономике / Н.С.Ольховская, В.В. Кумов // Актуальные проблемы авиации и космонавтики. – 2014. - № 10. – С. 155-157.
4. Курбакова, Ю.О. Малое предпринимательство в современной России: Теоретические аспекты и практика // Вестник Таганрогского института управления и экономики. – 2015. - № 1 (21). - С. 57-64.
5. Муравьев, А.И. Малый бизнес: экономика, организация, финансы / А. И. Муравьев, А. М. Игнатьев, А.Б. Крутик: Учеб. пособие для вузов. – 4-е изд., Бизнес – пресса, 2015. – 607 с.
6. Зарубежный опыт поддержки малого и среднего предпринимательства. URL: <https://kfpp.ru/analytics/material/foreignsupportexp.php>